

LEONID DIMOV

**LITANII
PENTRU
HORIA**

Ilustrații de **Ion Vlasiu**

Comentarii critice de
Ion Pop și Ion Bogdan Lefter

Ediție îngrijită de **Ion Bogdan Lefter**

Cluj-Napoca, 2025

CUPRINS

Predoslovie | 5

Zărand 7	Faptă 44
Horia 10	Canonizare 46
Băieșii 11	Vis rău 48
Vânătoare 13	Baladă 50
Stafia 16	Tabără 52
Preludiu 20	Răzbunare 54
Răgaz 22	Cronică 55
Tumult 23	Balada nojițelor 58
Gestație 26	Stampă 62
Basm 27	Opaiț 64
Leturghie 30	Balada crâșmii din Albac 65
La râu 31	Vlădica 68
Audiența 32	Din vânt 69
Solie 34	După 71
În permisie 36	De prisos? 72
Carnaval 38	Jale 74
Prevestire 40	Istorie 76
Carte 42	Primăvară 78

Comentarii critice | 79

Mai mult decât o „povestire în versuri”

de **Ion Pop** | 81

Experimentul regionalist al unui poet care promitea!

de **Ion Bogdan Lefter** | 93

Despre autor | 115

Despre artist | 118

Legenda lucrărilor maestrului **Ion Vlasiu**

Horia (studiu de portret) | 9

Horia (machetă) | 19

Cloșca (studiu de portret) | 29

Cloșca (machetă) | 43

Crișan (studiu de portret) | 49

Crișan (machetă) | 53

Bunica | 63

„1784” | 113

ZĂRAND

Uliul, deasupra, nevăzut,
A încremenit deodată, sus:
În înaltul cerului păscut
De corăbii albe în apus.

Totul dintr-acolo pare joc
Întocmit într-o copilărie:
Munții cu clop verde la mijloc
Și-mprejur doar bolți de crâmpoșie.

Basm albastru, cețuri fumurii,
Lostrite încremenind sub ape,
Toacă jucăușe la chindii,
Zorii cu lătrat de câini, aproape;

Dangăte de șine trase-n drum,
Scârț de vechi herneu urmat de care,
Dulci lipani încercănați de fum,
Pline ochi, de zmântâniri, ciubare,

Iată-l coborât în pas ușor,
Prins cu ochii umezi de brădete.
Cânepa din smârc îmbăloșit de zor
Un jăler s-o-nfurce pe-ndelete;

La ce crunți ți-s ochii încă verzi,
Că boreasa dalbă-i a născare,
E-un flăcău mai borz că mi te pierzi
În răsfățuri, uică?

— Ba, putoare!

Barză caldă, trează în amiezi,
Cap înrotunjit tot dă-l pe spate:
Bate pliscul: toacă, să veghezi
Moții cu destine numărate.

LEBRIS

We know
books

HORIA

A fost din necuprinsuri nevârstnice iscată
O piatră mai nebună din câte-n ape-ncerc
Și mai zvârlind din spițe, și mai rotind în cerc
Urcatu-s-a pe-un bulgăr și-ncremenit-a: roată!

Din ea plecat-a Dânsul, bucată cu bucată
Și s-a ajuns din urmă pe sine însuși, cum?
E poate direptatea? E stihuirea toată
A câte se-nfiripă din pulberi stinse-n drum?

Îi cântă-n cale cântec și mierlele și cucii
Când trece ca o umbră, jur-împrejur cu foc:
Ba sfinții din biserici cu creștetele lucii
Îi dau și ei binețe cătând a-i face loc.

BĂIEȘII

Pe-aici a curs, din șuiere strunită
Și cremene și zlatnă șuroită-n
Vopseluri luminate de-un smarald
Prelins în lacrimi înghețate cald
Aici a clocotit în bolbor luna
Și stelele, desprinse câte una
Când nu erau nici cetină, nici jale
Nici Crișurile nu loveau în poale.

.....
Minunile crescute-n aur creț
Jăleru le-a ivit și le-a dat preț
Când, mai ades, au stat să prade furii
Comorile din tainița pădurii
Cătu-i de mare muntele de-l urci
I-au spânzurat feciorii numa-n furci
Ba graiul lîn din marmură și miere
L-au răbufnit în bulgări și-n cădere.
Adus în brânci, încătușat în fiare
Mai scormone adâncul de cleștare
Gândind, că bună, rea, credința-i dreaptă
Nu-i voie s-o mai cânte nici în șoaptă
În vatra lui, vândut la o răscruce
A sângerat din nou, Isus pe cruce

Ba, țintuiți în cuie și piroane
Au plâns în bărbi și sfinții din icoane
Când i-au trimis să le sfințească apa
La Roma, hăt, călugării și Papa.

Și așa din toată bunătatea veche
Rămas-au doară lacrimă și streche
Și-s adunați din plai veniți aice
Toți faurii la taină-ntr-un gârlice
Ce-or sta, prelung, în asfințit la sfat
Ce-au cântărit în pumn și încuiat?

VÂNĂTOARE

Faptul zilei nouă pierde
Dar cu purpură și miere
Cocoțate sus, pe-o cracă,
Veverițe mioarțe joacă.

Doarme somn fără prihană
Craiu Horia-n poiană.
Vântu-i țiuie a vrajă,
Florile-l ascund, de strajă.

Trec prin visul lui arar
Paseri albe, de cleștar.
Ciuta-i stă alături, trează
Îi surăde și-l veghează.

Dar la ce, de spaimă plin,
Moare vântul din senin?
Dincotrova, dintr-odată
Cade liniște de vată?

În tăcerea ce-nceput-a
A ciulit urechea ciuta
Să culeag-așa din zbor
Vaer orb de corn sonor.